

pro-derzhavne-byuro-rozsliduvan/strategichna-programa-diyalnosti-derzhavnogo-byuro-rozsliduvan).

Creating a SBI is a very important step forward in politics. The success of this step depends on several factors, which have general character. First of all, the creation of the SBI should be implemented within the framework of state policy in the field of combating corruption. Secondly, attention should be paid to staffing of the SBI, namely, its training and qualifications. Thirdly, to ensure the normal functioning of the internal organizational structure, to allocate adequate budgetary resources.

***Науковий керівник:** асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» Деменчук Марина Олександрівна.*

Лисенко Т. С.

студентка 1-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Державне бюро розслідування (далі — ДБР) є новим правоохоронним органом, головною метою якого є своєчасне запобігання, припинення, швидке розкриття та організація проведення всебічного, повного та об'єктивного розслідування злочинів, вчинених високопосадовцями. (ЗУ «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 № 794-VIII, [Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-19/page>])

З огляду на це належне функціонування ДБР є надзвичайно важливим, адже даний орган покликаний забезпечити неупереджене розслідування злочинів, що вчинили вище зазначені особи, не беручи до уваги їхні соціальні статус, зв'язки, матеріальне становище, тощо. Саме функціонування даного органу і є одним із проявів демократизму в нашій державі. Співробітники даного органу мають відповідати вимогам доброчесності, професіоналізму, відповідальності та вмінням командної роботи. Все це відповідно має контролюватися не лише внутрішньоструктурними засобами, а й зовнішніми, і одним із проявів зовнішньої форми контролю є громадський контроль.

Громадський контроль — це один з видів соціального контролю, що полягає в активному спостереженні представників громадськості із використанням системи правових, організаційних, інформаційних та інших засобів з метою забезпечення неухильного дотримання законності, реалізації та захисту прав та свобод громадян. (Савченко О. В. Громадський контроль як вид соціального контролю: підходи до визначення поняття /О. В. Савченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. — 2014. — Вип. 6-2. — Ст. 44-46.)

Взагалі контроль над державою з боку громадянського суспільства є характерною ознакою демократичної держави і автоматично забезпечує реалізацію принципів, які запобігають державному свавілля: законності, верховенства права, гласності та прозорості діяльності державних та муніципальних органів, тощо. (Кушнір С. М. Правові засоби громадського контролю в механізмі правового регулювання: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07/ С. М. Кушнір. — Запоріжжя, 2011. — 247 с.)

Якщо говорити про законодавче закріплення громадського контролю, то поняття «громадського контролю» зустрічається у Законі України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» як складова системи цивільного контролю над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави. Де зазначається, що громадяни України та їх об'єднання беруть участь у цивільному контролі за діяльністю даних органів.

Відповідно на підставі цього Закону також громадяни та їх об'єднання можуть здійснювати контроль і за діяльністю ДБР наступним чином: по-перше, можуть запитувати та отримувати від ДБР інформацію, щодо його діяльності. По-друге, проводити громадську експертизу проектів законодавства, що стосуються питань регулювання діяльності ДБР. По-третє, брати участь у громадських дискусіях та відкритих парламентських слуханнях з питань реформування і діяльності ДБР, тощо.

Тому доцільно визначити структуру громадського контролю за діяльністю ДБР.

Об'єктом даного контролю є відповідно — Державне бюро розслідувань.

Предметом громадського контролю за діяльністю ДБР будуть напрями його діяльності, тобто запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

Суб'єктами є — громадяни та їх об'єднання. Варто також відмітити те, що Законом України «Про Державне бюро розслідування» передбачено створення Ради громадського контролю при ДБР. Зазначається, що даний орган створюється з метою забезпечення прозорості та цивільного контролю за діяльністю ДБР.

Проаналізувавши Порядок формування складу Ради громадського контролю при Державному бюро розслідувань, затверджений постановою Кабінету міністрів України від 20.12.2017 р. № 1086, варто відмітити наступне: даний орган формується шляхом рейтингового голосування за осіб, кандидатури яких внесені громадськими об'єднаннями, які особисто присутні на установчих зборах. Також важливим і позитивним є те, що Законом України «Про Державне бюро розслідувань» визначено, що до Ради громадського контролю при Державному бюро розслідувань (далі-Ради) не можуть входити посадові особи органів державної влади та місцевого самоврядування, а також особи, що протягом двох останніх років працювали в правоохоронних органах та особи чи їх близькі родичі, що протягом двох останніх років працювали в ДБР. Дана вимога дозволить зменшити ризики, щодо упередженості та суб'єктивності учасників Ради.

Тому вважаю, досить позитивним є той факт, що саме на законодавчому рівні затверджено порядок участі громадян у здійсненні контролю над даним органом, а також деталізовано та визначено порядок його створення та функціонування, оскільки таким чином забезпечується його реальне здійснення.

Положення про Раду громадського контролю при Державному бюро розслідувань, затверджене постановою Кабінету міністрів України від 20.12.2017 р. № 1086, закріплює широкий спектр повноважень Ради, умовно їх можна поділити: на повноваження у сфері контролю за діяльністю ДБР та повноваження щодо встановлення взаємодії ДБР з громадськістю.

До повноважень у сфері контролю можна віднести, зокрема: аналіз виконаних завдань та заходів ДБР; складання висновку щодо виконаних ДБР завдань, на підставі поданого ним звіту Раді; участь у парламентських слуханнях на тему діяльності Державного бюро розслідувань; участь у складі Дисциплінарної палати ДБР, тощо.

Якщо говорити про участь у встановленні взаємодії ДБР з громадськістю, то це: можливість подачі пропозицій щодо організації та проведення консультацій з громадськістю; збір та подача інформації стосовно пропозицій інститутів громадянського суспільства щодо необхідності вирішення питань, пов'язаних з діяльністю Державного бюро розслідувань, тощо.

На мою думку, створення Ради має велике значення як для самого суспільства загалом, так і для ДБР. Адже Рада, як представник громадського контролю, виступатиме посередником між ДБР та суспільством загалом, і за своєю суттю має відстоювати інтереси громадськості, шляхом інформування про діяльність ДБР, в деякій мірі забезпечення законності у сфері державного управління, зміцнення державної дисципліни, відкритості та прозорості в діяльності ДБР.

Також не варто залишати поза увагою той факт, що завданням Ради є надання оцінки щодо якості діяльності ДБР, неупередженості співробітників цього органу при виконання покладених на них обов'язків, тощо. І як вже було зазначено вище, Рада — це насамперед орган представлений громадськістю, в зв'язку з чим має довіру серед суспільства, тому оцінка діяльності ДБР, яка нею буде складена сприйматиметься з довірою. І яке значення матиме функціонування Ради для ДБР залежить саме від результатів його роботи, що будуть в цю оцінку покладені, і якщо вона буде позитивною, то відповідно даний орган матиме авторитет та визнання серед суспільства.

Таким чином, громадський контроль є важливою формою реалізації демократії і способом здійснення населенням управління суспільством та державою, способом донести та утвердити позицію суспільства стосовно того чи іншого питання управління державою.

На даний час законодавством на належному рівні закріплено можливість та порядок здійснення громадського контролю за діяльністю ДБР і за умови забезпечення успішної реалізації цього права громадян, це може утвердити довіру до даного органу, стимулюватиме його ефективну діяльність, попередити порушення у сфері прав та свобод людини та громадянина, а також забезпечити реальне правосуддя не зважаючи на соціальні статуси, посади та вплив.

***Науковий керівник:** доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук Храпенко Олена Олегівна.*

Ліскова А. К.

студентка 1-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРО РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ В ПРАВООХОРОННІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Сьогодні одну з провідних ролей в правоохоронній системі України займає Державне бюро розслідувань, незважаючи на те, що це ще зовсім новий правоохоронний орган. При утворенні Державного бюро розслідувань (надалі — ДБР) було зроблено суттєвий крок у напрямку боротьби та протидії іншим злочинам, зокрема вчиненим високопосадовцями, суддями та працівниками правоохоронних органів. Створення ДБР як окремого органу досудового розслідування